

РЕЦЕНЗИЯ

По конкурс за получаване на академичната длъжност „Доцент“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1. 3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по гражданско образование), обявен от Департамент за информация и усъвършенстване на учителите (ДИУУ) при СУ „Свети Климент Охридски“, с единствен кандидат гл. ас., д-р по 1. 2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика- Предучилищна педагогика) Мирена Дамянова Легурска

РЕЦЕНЗЕНТ: Проф., д. ик. н. Лучиян Ангелов Милков

Моб. т-н: 089 555 3 400

E-mail: milkovl@abv.bg

1. Данни за конкурса

Конкурсът е обявен от ДИУУ при СУ „Свети Климент Охридски“ в Д. В., бр. 24 от 16. 03. 2018 година. Доцентурата се разкрива за преподаване в учебните курсове и програми на ДИУУ, катедра „Хуманитарно образование“ за продължаваща квалификация на педагогически специалисти от средното образование- гражданско образование.

2. Кратки биографични и професионални данни

Гл. ас., д-р Мирена Дамянова Легурска е родена в гр. София. Завършва специалност психология във Факултет по психология и предучилищна педагогика към ЮЗУ „Неофит Рилски“ в Благоевград, в периода 1991- 1997 година.

В своето кариерно развитие гл. ас. Мирена Легурска, след завършване на висшето си образование, е била инспектор в „Учебен отдел“ и инспектор на катедра „Педагогика, психология и управление на образованието“ в ДИУУ-СУ „Свети Климент Охридски“; асистент в катедра „Хуманитарно

образование“ в ДИУУ от 2002 година до 2013 година и главен асистент от 2013 година до момента. Редом с това, е хоноруван преподавател от 2012 година в Исторически факултет на СУ „Свети Климент Охридски“.

През 2013 година защитава дисертация на тема: „Рефлексивна педагогическа технология по правата на човека“ пред научно жури на СУ „Свети Климент Охридски“ и получава образователната и научна степен „Доктор по педагогика“.

3. Наукометрични показатели

В конкурса гл. ас., д-р Мирена Легурска участва с една монография, 4 книги и студии, 23 статии на български език, 9 статии на английски език, седем учебника и учебни помагала.

Монографичното изследване на тема: „Гражданско образование в детската градина и в началното училище“ насочва вниманието ни към проблемите, свързани с теориите за гражданското общество и неговите съставни елементи, гражданското възпитание на личността- цел, задачи, етапи, специфика и особености в предучилищна и начална училищна възраст. В него, в строга последователност, са развити, анализирани и защитени фундаментални педагогически, психологически и социални въпроси, свързани с гражданското образование в света, Европа и у нас. Те са пречупени през въпросите за правата на детето, методическите аспекти на гражданското образование в детската градина и началното училище. Умело са намерили място в общия контекст на труда и въпросите за компетентността и компетенциите на учителите. Предложено ни е и анкетно проучване, свързано с отношението на педагогическите кадри към гражданското образование.

В четирите книги и студии, предложени за рецензиране намираме материал, който е продължение на въпросите за компетентността и компетенциите, но в друг аспект: обществени и граждански компетентности

при обучаемите от средна училищна степен, т. е., налице е приемственост в тази педагогическа област.

В студията, посветена на етноагресивните модели на поведение в предучилищна възраст, д-р Легурска защитава идеята за това, че типът и моделът на родителското поведение оказват базисно влияние върху ценностните ориентации и развитието на децата в продължение на целия жизнен път на човека. Изследването, извършено от много авторитетен научен колектив, е проведено в 11 общински детски градини в страната, общо 1049 деца и дадена експертна оценка от 106 учители.

С интерес анализирах труда: „Правото на детето на права“, в който, в темпорален аспект, са проследени идеите и развитието им за правата на детето. Обстойно са анализирани педагогическите технологии в междуетническа среда.

В един твърде голям обем от статии на български и английски език намираме много интересни позиции и становища на д-р Легурска, които показват научното ѝ израстване във времето - от 2002 година до 2017 година. Тук са застъпени идеи и виждания, които по-късно са доразвити и обогатени и намират място в научно-изследователската и учебно-преподавателска дейност на колегата. Ясен стил на излагане на позициите, умело боравене с понятийния апарат, коректно позоваване на водещи наши и чужди автори - това са особеностите на приложените статии.

Учебниците и учебните помагала са, предимно, за предучилищна възраст, с ясна цел, структура и съдържание. Условно ги групирам на две части: първата, помагала и учебници, насочени пряко към децата и детските учители в областта на образователното направление „Околен свят“ и втората, свързана с въпросите за преквалификацията и обучението на педагогически специалисти, които, по една или друга причина, са се откъснали от дейност в образователната система за определен период. В тези трудове колективите са съставени от водещи наши учени в областта на

етнологията, управлението на образованието и педагогиката: проф., д-р Ирина Колева, проф., д. п. н. Пламен Радев, проф., д-р Д. Гюров, проф., д. п. н. В. Делибалтова. Това прави тези печатни издания особено ценни и авторитетни.

4. Научна активност

М. Легурска защитава дисертационния си труд през 2013 година и е присъдена образователната и научна степен „Доктор“ по научна специалност 1. Педагогически науки, 1. 2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика- Предучилищна педагогика). Преминала поетапно в научното си израстване от асистент до главен асистент.

Участва в изготвянето на рецензии и съставителство на книги, учебници и учебни помагала.

От първите ѝ публикации през 2002 година до днес, при анализа на монографичното изследване и последните студии и статии, е налице сериозно научно израстване, както в стил и език, така и в търсене на значими тематични направления, в които тя показва висока ерудиция, сериозни научни умения и изследователски опит, като подлага на обстоен анализ получените данни от редица емпирични изследвания.

5. Преподавателска натовареност и активност

Основната дейност на гл. ас., д-р Мирена Легурска е учебно-преподавателската. Тя води учебни занятия с педагогически кадри, повишаващи квалификацията си, или придобиващи ПКС. Редом с това, е хоноруван преподавател в Историческия факултет на СУ „Свети Климент Охридски“. Разработва редица учебни програми, които реализира в преподавателската си дейност.

6. Основни приноси

6. 1. Научни приноси

Те са в няколко тематични области:

- Обучение по гражданско образование.

Приносните моменти в областта на гражданското образование са насочени към спецификата на системата в детската градина и началното училище. Поставен е акцент върху правата на детето в системата на гражданското образование, както и на развитието на обществените и граждански компетенции. Обяснена е същността на мултикултурния аспект на гражданското образование и ролята на педагога в мултикултурната класна стая.

- Обучение по правата на детето.

Представена е технология за образование по правата на детето, върху основата на рефлексивния подход. Изходна позиция на представената технология е философското разбиране за генезиса и структурата на проблемната ситуация. Изведени са четири равнища, които отговарят на степента на подреденост на информацията от когнитивна гледна точка.

- Проблеми, свързани с използването на информационните и комуникационни технологии (ИКТ) в обучението.

ИКТ са съвременното предизвикателство пред образованието, като цяло, и, в частност, пред гражданското образование на децата и учениците. Според М. Легурска, ИКТ са съществен елемент от функционалната грамотност на всеки индивид и необходимо условие за неговото лично и професионално реализиране.

- Проблеми на квалификацията на учителите, свързани с гражданското образование.

В публикациите на автора са разгледани спецификата и приложимостта на обучение, основано на игри и компютърни симулации. Акцентира се върху нагласите на учителите и промяната им чрез сериозни игри.

- Актуални въпроси на българското образование, които имат решаваща роля за гражданското образование на децата и учащите се.

Изведени са най-безопасните и ефективни програми за развитие на училища, гарантиращи сигурност на децата. Това са образователни

институции, които наблягат на превенцията, позитивните алтернативи, развитието на психо-социални умения, както и признаване и зачитане личността на детето.

6. 2. Приноси в обучението

Д-р Легурска участва в списването и издаването на множество учебни помагала, пособия и учебници за предучилищна и ранна училищна възраст, които намират отличен прием сред педагогическите специалисти в посочените възрастови групи.

Разработва програми, свързани с преподавателската ѝ дейност, както в ДИУУ, така и в Историческия факултет на университета.

Участва в цялостния възпитателно-образователен процес, като учебната ѝ дейност обхваща теоретическото и практическо обучение на бакалаври, магистри и практикуващи педагози, които посещават ДИУУ за допълнителна квалификация или придобиване на ПКС.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение отбелязвам, че е налице значителна учебно-преподавателска натовареност със студенти, специализанти, обща научна активност и сериозна продукция, които ме убеждават, че кандидатката отговаря на условията за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

Въз основа на посоченото по-горе, считам, че единственият кандидат по обявения конкурс за академичната длъжност „Доцент“ гл. ас., д-р Мирена Легурска отговаря напълно на ЗРАСРБ, Правилника за прилагането му и Правилника за развитието на академическия състав на СУ „Свети Климент Охридски“.

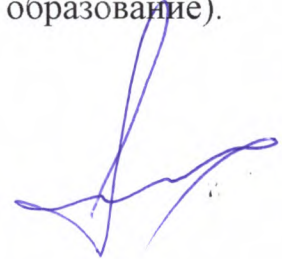
Поради всичко това, моята оценка за заемането на обявената по конкурса академична длъжност „Доцент“ от гл. ас., д-р Милена Дамянова Легурска е

ПОЛОЖИТЕЛНА.

Постигнатите научни и преподавателски резултати ми дават основание, убедено да препоръчам на Многоуважаемото Научно жури, да изберем на академичната длъжност „Доцент“ г-жа Мирена Дамянова Легурска и да предложим на Многоуважаемия научен съвет на ДИУУ, при СУ „Свети Климент Охридски“, да утвърди решението на Научното жури и й присъди академичната длъжност „Доцент“, за потребностите на катедра „Хуманитарно образование“ при ДИУУ, в Област на висшето образование 1. Педагогически науки, Научно направление 1. 3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по гражданско образование).

10. 06. 2018 година

Рецензент:

Гр. София

(Проф., д. ик. н. Лучиян Милков)